

Sınırları zorlayan bir 'ANLAM' arayışı

Neden yaşıyoruz? Sorulara cevap bulabilmek için mi, sorulara kendi cevaplarımızı verebilmek için mi? Nasıl yaşıyoruz, neyle, kimle yaşıyoruz? Ve sonunda yine neden kiminle ve nasıl yaşıyoruz?

Nefes alıp veriyor olmaktan ölmeye dek insan bir anlam yığını içinde yaşıyor. Anlam yüklediği tek bir an yok; bir bardak suyu içmenin ya da bir kavga yaşamının anlamı, şiddetleri bakımından kıyaslandığında ortaya belirgin bir fark koyacak denli ayrı olabilir ancak insan hayatında sahip olduğu bir değer, ömründe içinde kapladığı bir yer olarak aslında her ikisi de anlam taşıyan ve bir sebep uğruna sahip olunan, yapılan bir şey.

İnsan anlam yüklediği şeyler üzerinden kendisini değerli hissedebilir mi peki? Onu "o" yapan her şeyin aslında değer verdiği eylem, kişi ya da şeyler bütününden oluştuğu söylenebilir mi? Bir piyanist için piyano çalmanın anlamı, piyano çalma eylemine verdiği değer kadar kendisini değerli kılan ve onu tamamlayan - oluşturan bir "şey" olarak görülebilir mi?

Görülebilir.

Ancak, her şeyi tersine çevirdiğinizde, insandan geriye ne kalır? Gözünü açan bir insanın, anlamsızlığın ortasında çırpındığını görmesinin sonuçları ne olur?

Kahve içmenin, bisiklet sürmenin ya da sevilen bir insanla bir konuşma yapılmasının hiç bir anlamı olmadığını fark ettiğinizi düşünün. Yaptığınız her şeye kendi yüklediğiniz anlam ve beklentilerin aslında kendinizi aldattığınız devasa paravanlar olduğunu düşünün. Piyanist, işte o zaman bir daha asla aynı aşkla piyano çalmayacaktır. Hiçbir nota kendisinden bir parça olmayacak, duyan kulaklar bir anlam vermediğinde yapılan tüm eylemler koca bir hiç parçası olacaktır.

İnsan, hiçliğe uyandığında ya da bunu gördüğünde ne hisseder?

Bir gün uyandığınızda değer verdiğiniz, bir anlam yüklediğiniz her şeyin aslında kurmaca olduğunu ve anlamlarınızın hepsinin yok sayıldığını düşünün. Bir "anlam" bulmak için ne yapardınız? Kendinize, anlamı ispatlamak için ne kadar ileri giderdiniz?

daşları kendilerince bir çözüm buluyor. Her şeyin anlamsız olduğunu iddia eden Pierre Anthon'u anlam konusunda ikna etmeye karar veriyorlar. Anlamsızlık içinde, aslında anlamın var olduğunu ona ispatlamak için ilginç bir yöntem kullanmaya karar veriyorlar.

Bir grup öğrencinin, önce sakin başlayan anlam arayışları, zamanla zorlayıcı ve korkusuz bir hale bürünüyor. Gözlerini kör edecek kadar azim ve hırs dolu olan gençler, ikna çabalarının sınır atlayıp aslında kendilerinin bir anlam aradığını ve asıl kendilerine bir şeyleri ispatlamaya çalıştıklarını fark edemeyecek kadar kendilerini kaybetmiş bir hale geliyorlar. İkna etmek ve Pierre Anthon'u haksız çıkarmak için giriştikleri mücadelede, karanlık ve mutsuzluk dört bir yanlarını sararken, çığırından çıkan işlerin içinde tüm acımasız vazgeçişlere rağmen işin ucunu bırakmıyorlar.

Öne çıkan değerlerin, anlamların da okuyucu tarafından sorgulanmaya açık bırakılması, oldukça çoklu bir anlam grubu üzerinden hikayenin ilerleyişi okurun da kendi hayatıyla kıyas

yapabilmesi ya da gözlemlerini değerlendirebilmesi için bir fırsat sunuyor.

"Ağaçtaki", sert bir gençlik kitabı. Akıcı diline, sürükleyici hikayesine rağmen bir yandan da keskin bir soğukluğu var kitabın. Olan biten, soğukkanlılıkla yapılan şeyler, diyaloglar ve ortaya kimi sayfalarda çıkan neredeyse vicdansızlığın sınırlarında gezinin karakterleri ile "Ağaçtaki", genç - yetişkin romanları içinden sıyrılan bir konuya sahip.

Kitap, anlam arayışını ve yaşamı sorgulamada izlediği yol ve sahip olduğu kurgu ile ağır bir konuyu başarı ile işlemenin güzel bir örneği.

Ağaçtaki'ni ikna etme çabaları

Janne Teller'in 2001 Danimarka Kültür Bakanlığı Gençlik Kitabı Ödülü, 2008 Libbylit Ödülü ve 2011 Michael L. Printz Onur Ödülü sahibi romanı "Ağaçtaki", dünyada her şeyin anlamsız olduğuna karar veren on dört yaşındaki Pierre Anthon'un okulu terk etmesi ile başlıyor. Anlamsızlığın keşfiyle beraber değişen genç öğrenci, tüm zamanını evlerinin önündeki ağaçta oturarak, gelen geçen, okula giden arkadaşlarına her şeyin anlamsızlığı üzerine "laf atmaya" başlıyor.

Ancak yadırganan bu durumda, sınıf arka-

Ağaçtaki

Janne Teller
Çev: Abdulgani
Çıtırıkaya
On8 Kitap

184 s.

